

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 64/22

Luxemburg, 26 april 2022

Arrest in de gevoegde zaken C-368/20 Landespolizeidirektion Steiermark en
C-369/20 Bezirkshauptmannschaft Leibnitz
(Maximumduur van het grenstoezicht aan de binnengrenzen)

In geval van een ernstige bedreiging van de openbare orde of binnenlandse veiligheid kan een lidstaat opnieuw toezicht aan zijn grenzen met andere lidstaten invoeren. Dit toezicht mag echter in totaal niet langer dan zes maanden duren

Alleen indien er zich een nieuwe ernstige bedreiging voordoet, kan het gerechtvaardigd zijn om een dergelijke maatregel opnieuw toe te passen

In het kader van de migratiecrisis heeft Oostenrijk sinds midden september 2015 opnieuw toezicht ingevoerd aan zijn grenzen met Hongarije en Slovenië. Dit toezicht werd meermaals opnieuw ingevoerd, waarbij Oostenrijk zich voor de periode van 16 mei 2016 tot en met 10 november 2017 heeft gebaseerd op vier opeenvolgende aanbevelingen van de Raad van de Europese Unie. Sinds 11 november 2017 heeft Oostenrijk op eigen initiatief opnieuw grenstoezicht ingevoerd voor verschillende opeenvolgende perioden van zes maanden.

Als gevolg van deze herinvoering is NW in augustus en november 2019 aan de grensdoorlaatpost Spielfeld gecontroleerd toen hij vanuit Slovenië Oostenrijk binnenkwam. NW kreeg bovendien een geldboete van 36 EUR opgelegd omdat hij weigerde zijn paspoort te tonen.

NW was van mening dat deze controles en de geldboete in strijd waren met het Unierecht en in het bijzonder met de Schengengrenscodex, en heeft zich daarom gewend tot het Landesverwaltungsgericht Steiermark (bestuursrechter in eerste aanleg van de deelstaat Stiermarken).

Deze rechter betwijfelt of de Schengengrenscodex Oostenrijk toestaat om op eigen initiatief opnieuw grenstoezicht in te voeren voor langer dan een totale maximumduur van zes maanden. Hij heeft de behandeling van de zaak dan ook geschorst en het Hof van Justitie meerdere prejudiciële vragen gesteld.

In zijn arrest van vandaag herinnert het Hof eraan dat in de Schengengrenscodex het beginsel is opgenomen dat de binnengrenzen op iedere plaats kunnen worden overschreden zonder dat personen, ongeacht hun nationaliteit, worden gecontroleerd. Dit is een van de belangrijkste verwezenlijkingen van de Unie, namelijk de totstandbrenging van een ruimte van vrij verkeer van personen zonder binnengrenzen. De herinvoering van grenstoezicht aan de binnengrenzen moet de uitzondering blijven en mag slechts worden gebruikt als laatste redmiddel.

Zo staat de Schengengrenscodex een lidstaat ten eerste toe om in geval van een ernstige bedreiging van zijn openbare orde of binnenlandse veiligheid tijdelijk opnieuw toezicht aan zijn grenzen met andere lidstaten in te voeren. Volgens het Hof mag een dergelijke maatregel, met inbegrip van eventuele verlengingen, echter niet langer duren dan in totaal zes maanden.

De Uniewetgever meende namelijk dat een periode van zes maanden voldoende is voor de betrokken lidstaat om, zo nodig in samenwerking met andere lidstaten, maatregelen vast te stellen waarmee een dergelijke bedreiging kan worden tegengegaan, zonder dat het beginsel van vrij verkeer na het verstrijken van deze periode van zes maanden wordt belemmerd.

Het Hof preciseert evenwel dat **de lidstaat een dergelijke maatregel ook onmiddellijk na afloop van de periode van zes maanden opnieuw kan toepassen, wanneer er zich een nieuwe ernstige bedreiging van zijn openbare orde of binnenlandse veiligheid voordoet** die verschilt van de initieel vastgestelde bedreiging, wat moet worden beoordeeld in het licht van de concrete omstandigheden en gebeurtenissen.

Ten tweede kan de Raad in uitzonderlijke omstandigheden waarbij de algemene werking van het Schengengebied in gevaar komt, een of meer lidstaten aanbevelen om voor een maximumduur van ten hoogste twee jaar opnieuw toezicht aan hun binnengrenzen in te voeren.

Ook na afloop van deze twee jaar kan de betrokken lidstaat, indien hij geconfronteerd wordt met een nieuwe ernstige bedreiging van zijn openbare orde of binnenlandse veiligheid en aan alle voorwaarden van de Schengengrenscodes is voldaan, onmiddellijk opnieuw grenstoezicht invoeren voor een totale maximumduur van zes maanden.

In deze zaak lijkt het erop dat Oostenrijk niet heeft aangetoond dat er na 10 november 2017 – datum waarop de laatste aanbeveling van de Raad is verstreken – sprake was van een nieuwe bedreiging, zodat de twee controles waaraan NW is onderworpen onverenigbaar zijn met de Schengengrenscodes. Het is echter de taak van het Landesverwaltungsgericht Steiermark om dit te onderzoeken.

Het Hof is daarenboven van oordeel dat **een persoon niet op straffe van een sanctie kan worden verplicht om bij binnenkomst vanuit een andere lidstaat een paspoort of identiteitskaart te tonen wanneer de herinvoering van binnengrenstoezicht in strijd is met de Schengengrenscodes**.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106